

ਸਿਲੇਬਸ ਯੋਜਨਾ - 2023-2024

ਕਲਾਸ- ਬੀ.ਏ.ਡਾਗ ਪਹਿਲਾ ਸਮੈਸਟਰ ਪਹਿਲਾ ਕੁੱਲ ਅੰਕ: 50

ਵਿਸ਼ਾ-ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਲਿਖਤੀ: 45

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ: 5

ਵਿਸ਼ਾ	ਅਧਿਆਪ ਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼	ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕ	ਸੇਮੇ
ਆਧੁਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ, ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਕ, ਪ੍ਰੇ: ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਪ੍ਰੇ: ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਪ੍ਰੀਤਮ, ਬਾਵਾ ਬਲਵੰਤ, ਸ਼ਿਵ ਕੁਮਾਰ ਬਟਾਲਵੀ, ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ, ਡਾ. ਜਗਤਾਰ, ਪਾਲ ਕੌਰ ਆਦਿ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ	ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ, ਔਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ, ਸਾਰ, ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਅਤ ਲਘੂ ਉਤਰਾ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀ ਆਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਲਿਖਣ ਅਤੇ ਪੜ੍ਹਨ ਲਈ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਵਿਧੀ।	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉੱਤਰ ਵਿਧੀ।	ਕਾਵਿ-ਸੁਮੇਲ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸਾਮਿਲ

ਮੁਲਾਂਕਣ

- ਉਪਰੋਕਤ ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ।

- ਕਵੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਾਰ ਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ।

ਲ੍ਯੂ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ

- ਮਹਿਬੂਬੀ ਛੋਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ?
- ਅਸਲੀ ਖੇਤ੍ਰੇ ਦਾ ਭੇਤ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਮਝ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ?
- ਭਾਈ ਸਾਹਿਬ ਗੁਲਾਬ ਦੇ ਫੁੱਲ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਪਿੱਛੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਸ਼ ਹੋਣ ਸੰਬੰਧੀ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਠਾ ਕੇ ਕੀ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ?
- ਚਸ਼ਮੇ ਦਾ ਉਤਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿਚ ਸੁਤੰਤਰ ਤੇ ਸੰਪੂਰਨ ਰਚਨਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ?
- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਪ੍ਰੀਤਮ ਦੇ ਮਿਲਾਪ ਦੀ ਇੱਛਾ ਹੋਵੇ, ਉਹ ਕੀ ਕਰਦੇ ਹਨ ।
- ਕਾਵਿ-ਸੁਮੇਲ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਭਾਈ ਵੀਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ ।

ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ

- ਛੱਲੀਆਂ ਦੇ ਅੰਬਾਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ?
- 'ਚਰਖਾ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੌਣ ਹੈ ?
- ਕਿਨ੍ਹਾਂ-ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖ ਕੇ ਕਵੀ ਦੀਆਂ ਅੱਖਾਂ ਮਸਤ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ ?
- ਫੁੱਲ ਕੀ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ?
- 'ਹਾਏ ਨਾ ਤੇੜੀ ਦਿਲ ਮੇਰਾ' ਕਵਿਤਾ ਕਿਸ ਦੀ ਰਚਨਾ ਹੈ ?
- ਵਿਸਥੀ ਦਾ ਮੇਲਾ ਲੱਗਣ ਸਮੇਂ ਕੁਦਰਤੀ ਵਾਤਾਵਰਨ ਕਿਹੋ ਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਕਾਵਿ-ਸੁਮੇਲ ਕਾਵਿ ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਧਨੀ ਰਾਮ ਚਾਤ੍ਰਿਕ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

- 'ਉਦੋਂ ਵਾਰਿਸ ਸ਼ਾਹ ਨੂੰ ਵੰਡਿਆਂ ਸੀ' ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਲੇਖਕ ਕੈਣ ਹੈ।
- ਪੂਰਨ ਦੀ ਕਿਸ-ਕਿਸ ਨੂੰ ਉਡੀਕ ਹੈ।
- ਪਿਆਰੇ ਦੇ ਮਾਰੇ ਜਾਣ ਦਾ ਪਤਾ ਲੱਗਣ ਤੇ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵਿਤਾ ਪੜਾਉਂਦਾ ਕਵੀ ਕੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰਦਾ ਹੈ।
- ਕਾਵਿ-ਸੁਮੇਲ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਸੁਰਜੀਤ ਪਾਤਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

ਡਾ. ਜਗਤਾਰ

- ਮਕਤਲ ਵਿਚ ਫੁਲਾਂ ਦੀ ਰੁੱਤ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਰੀਬ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ।
- ਹੁਕਮਰਾਨਾਂ ਤੋਂ ਇਨਸਾਫ਼ ਦੀ ਆਸ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ।
- ਕਾਵਿ-ਸੁਮੇਲ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਸ਼ਾਮਿਲ ਡਾ. ਜਗਤਾਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

ਪਾਲ ਕੇਰ

- ਉਮਰ ਦੇ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਬੰਦੇ ਵਿੱਚ ਕੀ ਤਬਦੀਲੀ ਆਉਂਦੀ ਹੈ।
- ਬਚਪਨ ਵਿਚ ਕਵਿਤਰੀ ਦੀ ਚੁੰਨੀ ਦੇ ਲੜ ਨਾਲ ਕਿਹੜਾ ਖਜ਼ਾਨਾ ਬੱਝਾ ਸੀ?
- ਕਵਿਤਰੀ ਚੋਰੀ ਯਾਰੀ ਕਵਿਤਾ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਦੀ ਹੈ?
- ਕਾਵਿ-ਸੁਮੇਲ ਕਾਵਿ-ਸੰਗ੍ਰਹਿ ਵਿਚ ਦਰਜ ਪਾਲ ਕੇਰ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਂ ਲਿਖੋ।

ਵਿਆਕਰਨ

ਵਿਸ਼ਾ	ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਦੇਸ਼	ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕ	ਸੇਮੇ

<p>1. ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ</p> <p>2. ਲੇਖ ਰਚਨਾ</p> <p>3. ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ</p>	<p>1. ਵਿਆਕਰਨ, ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਤੱਤ (ਵਾਕ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਰੂਪ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਧੁਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ ਸੰਬੰਧੀ ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ)</p> <p>2. ਵਿਹਾਰਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਹੀ ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਚਲੰਤ</p> <p>3. ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਲੇਖ</p>	<p>ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲਿਖਣ ਕਲਾ ਅਤੇ ਉਚਾਰਣ ਕਲਾ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਉਣਾ।</p>	<p>ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ ਬਲੈਕ ਬੋਰਡ ਵਿਧੀ, ਅਭਿਆਸ ਵਿਧੀ</p>	<p>ਜੱਸਲ ਕਵਲਜੀਤ, ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਕੁਝ ਪੱਖ, ਹਰਕੀਰਤ ਸਿੰਘ (ਡਾ.) ਕਾਲਜ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਆਕਰਨ, ਸੁਖਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿਗਿਆਨ ਭਾਗ ਪਹਿਲਾ, ਦੂਜਾ ਅਤੇ ਤੀਜਾ</p>
---	---	---	--	--

ਮੁਲਾਂਕਣ

1. ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ

ਵੱਡੇ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ਵਾਕ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਇਸ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਲਿਖੋ।
- ਵਾਕ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਵਿਧੇ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰੋ।
- ਰੂਪ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਵਾਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਓ।
- ਰੂਪ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਉਪਵਾਕ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਲਿਖੋ।
- ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਅਤੇ ਉਚਾਰਨ ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ ਪੰਜਾਬੀ ਵਿਅੰਜਨਾਂ ਦਾ ਵਰਗੀਕਰਨ ਕਰੋ।

ਸੰਖੇਪ ਉੱਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ

- ਖੰਡੀ ਤੇ ਅਖੰਡੀ ਯੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- ਸੂਰ ਯੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- ਵਿਅੰਜਨ ਯੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ?
- ਨਾਸਿਕੀ ਵਿਅੰਜਨ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- ਸੂਰ-ਸੰਯੋਗ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ?
- ਪਾਰਸ਼ਵਿਕ ਵਿਅੰਜਨ ਕਿਹੜੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ?
- ਫਲੈਪ ਤੇ ਟ੍ਰਿਲ ਯੁਨੀਆਂ ਕਿਹੜੀਆਂ ਹਨ?
- ਡੱਕਵੇ ਵਿਅੰਜਨ ਕਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ?

70% ਸਿਲੇਬਸ ਘਰੇਲੂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਤੇ 30% ਸਿਲੇਬਸ ਘਰੇਲੂ ਪ੍ਰੀਖਿਆਵਾਂ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਕਰਵਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ।

ਵਿਸ਼ੇ	ਅਧਿਆਪਨ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਉਚੇਸ਼ਾ	ਅਧਿਆਪਨ ਦੀ ਤਕਨੀਕ	ਸੋਮੇ
ਆਖੂਨਿਕ ਪੰਜਾਬੀ ਕਵਿਤਾ ਦਾ ਅਧਿਐਨ	ਕਵੀਆਂ ਬਾਰੇ ਸਾਹਿਤਕ ਜਾਣਕਾਰੀ , ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸੰਗ ਸਹਿਤ ਵਿਆਖਿਆ, ਅੱਖੇ ਮਥਦਾਂ ਦੇ ਅਰਥ, ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਦਾ ਸਾਰ, ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ, ਕੇਂਦਰੀ ਭਾਵ ਅਤੇ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਾਵਿ ਰਚਨਾਵਾਂ ਸਬੰਧੀ ਲਘੂ ਉਤਰਾਂ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਕਵੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣਾ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਕਵਿਤਾਵਾਂ ਪੜ੍ਹਨ ਅਤੇ ਲਿਖਣ ਦੀ ਰੁਚੀ ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ।	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ	ਕਾਵਿ-ਸੁਮੌਲ, ਸੰਪਾਦਕ ਡਾ. ਕਰਮਜੀਤ ਸਿੰਘ, ਪੰਜਾਬੀ ਯੂਨੀਵਰਸਿਟੀ ਪਬਲੀਕੇਸ਼ਨ ਵਿਓਚੋ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ।
ਲੇਖ ਰਚਨਾ	ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਾਰਿਤ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਉਪਰ।	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਦੀ ਚਲੰਤ ਮਸਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਰੁਚੀ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨ ਲਈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹ ਸਮਾਜਿਕ ਗਤੀਵਿਧੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਹੋ ਸਕਣ	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ	
ਸੰਖੇਪ ਰਚਨਾ	ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਣਡਿੱਠੇ	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਅੰਦਰ ਕਿਸੇ ਰਚਨਾ ਨੂੰ ਸੰਖੇਪ ਕਰਨ ਦੀ ਕਲਾ ਦਾ ਵਿਕਾਸ ਕਰਨਾ।	ਵਿਆਖਿਆ ਵਿਧੀ, ਲੈਕਚਰ ਵਿਧੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਉਤਰ	
ਵਿਆਕਰਨ : ਸਿਧਾਂਤ ਤੇ ਵਿਹਾਰ	ਵਿਆਕਰਨ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ, ਮਹੱਤਵ ਤੇ ਤੱਤ (ਵਾਕ ਪ੍ਰਬੰਧ, ਧੁਨੀ ਪ੍ਰਬੰਧ ਤੇ ਲਿਖਤ ਪ੍ਰਬੰਧ : ਸੰਖੇਪ ਜਾਣ-ਪਛਾਣ)	ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਭਾਸ਼ਾ ਦੀਆਂ ਬਾਰੀਕੀਆਂ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਣ ਲਈ ਵਿਆਕਰਨ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਤੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਉਂਦਿਆਂ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਧਿਐਨ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਬਣਾਉਣਾ।		

ਪਾਠਕ੍ਰਮ ਯੋਜਨਾ : **2023 - 2024**

ਕਲਾਸ : ਬੀ.ਏ./ ਬੀ. ਐਸ. ਸੀ. ਭਾਗ -ਪਹਿਲਾ, ਸਮੈਸਟਰ-ਦੂਜਾ

ਵਿਸ਼ਾ : ਲਾਜ਼ਮੀ ਪੰਜਾਬੀ

ਕੁੱਲ ਅੰਕ = 50

ਲਿਖਤੀ= 45

ਇੰਟਰਨਲ ਅਸੈਸਮੈਂਟ= 05